

BİR EĞİTİM KURUMU OLARAK BAUHAUS'UN GÜNÜMÜZ GÖRSEL TASARIM EĞİTİMİNE GETİRİLERİ*

GAININGS OF BAUHAUS TO PRESENT VISUAL DESIGN EDUCATION AS AN EDUCATIONAL INSTITUTION

Elvan KANMAZ**

**Fırat Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Görsel İletişim Tasarımı Bölümü. anabilim dalı. e-posta: elvankanmaz@gmail.com

ÖZET

20. yüzyıla gelene dek savunulan akademik sanat eğitimi anlayışı, dönemin siyasi ve ekonomik şartları altında, Almanya'nın Weimar kentinde kurulan Bauhaus ile değişmeye başlamıştır. Akademizmi savunan gelenekselci okulların aksine, yenilikçi bir anlayışla eğitim hayatına başlayan Bauhaus, içinde bulunulan yüzyılı ve sonrasını derinden etkilemiştir. Bu kısa ömürlü okulun dünyayı bu kadar etkilemesinin nedenleri arasında; Endüstri Devrimi sonrası başlayan 20. yüzyıl çağdaş insanının nasıl eğitilmesi sorunsalına verdiği cevap ve multidisipliner bir anlayış ile günün tasarım sorunlarını çözeceğine olan inancı vardır. Zanaatla ve sanatla uğraşan kişileri aynı yapıda usta-çırak ilişkisi içerisinde buluşturan Bauhaus, günümüz okul sisteminin de temellerini atmıştır. Kendine görev edindiği farklı eğitim sistemi, tüm dünyadaki okul yapılarına ilham kaynağı olduğu gibi ülkemizden gönderilen eğitimciler tarafından yerinde gidip incelenmiş ve model olarak günümüz eğitim kurumlarına temel olarak konumlandırılmıştır. Okulun görsel tasarım anlayışına getirdiği yenilikler, günümüzün anlamlandırılması açısından oldukça önemlidir. Bildirinin ana eksenini Bauhaus'un tasarım anlayışının örnekler yoluyla incelenmesi oluşturmaktadır. Ayrıca sonuç kısmında tespit edilen yeniliklere maddeler halinde yer verilecektir. Araştırmanın yöntemi; literatür taraması, grafik tasarım incelemesi olarak belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Bauhaus, sanat eğitimi, zanaat, multidisipliner eğitim

ABSTRACT

Concept of academic art education being advocated until 20th century began to change with Bauhaus, under political and economic conditions of the period, founded in the city of Weimar in Germany. Bauhaus beginning its education life with an innovative approach in contrast to traditional schools advocating academism deeply influenced the century in which it was founded and following periods. The solution that Bauhaus offered to problematic of how to educate the modern human of 20th century beginning after Industrial Revolution and the belief that this school would solve the today's design problems with a multidisciplinary approach are among the reasons that this ephemeral school influenced the world this much. Bauhaus bringing together the people engaged in craft and art within master-apprentice relationship under same roof, also laid the foundation of today's school system. The school was examined in situ by educators sent from our country and positioned as basis model for today's educational institutions as well as inspiring school structures all around the world with its different education system undertaken as a duty. The innovations brought by the school to visual design philosophy are quite important in terms of interpreting today. Main axis of the declaration is comprised by examining the design philosophy of Bauhaus through examples. Furthermore, the innovations will be included in the section of conclusion under articles. The method of the research was determined as; literature review and graphic design study.

Keywords: Bauhaus, art education, craft, multidisciplinary, education

* Elvan KANMAZ (2013). "II. Dünya Savaşı Sonrasında Görülen Sanat Hareketlerindeki Anti-Dogmatizm Olgusunun Türk Resim Sanatı ve Sanat Eğitimi Getirileri" (Yayımlanmamış) Yüksek Lisans Tezinden yararlanılmıştır.

1. GİRİŞ

Sanat eğitiminin niteliğinin ne olması gerektiği konusu; sanat eğitimi ile uğraşan kişilerin kendilerine sorun edindiği önemli alanlardan biri olmuştur. Sanat eğitimi içeriğinin ne ve nasıl olması gerektiği sorunsalı kadar, tanımının da ne olduğu bir o kadar önemlidir. “Sanat eğitimi; bireyin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilme, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir düzeye ulaştırmak amacıyla yapılan çabadır. Sanat eğitimi; gençlere estetik yargı yapabilme konusunda yardımcı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir” (Ünalın, 2005: 18), şeklinde bir tanımlı yapmak mümkündür. Ayrıca Üstüner (2007), sanat eğitiminin gerekliliği hakkındaki görüş ve tartışmaların, yalnızca günümüz araştırmacı ve sanatçıları arasında geçerli olmadığını ve oldukça eski dönemlere tarihlendiğini vurgular. Erbay (1997)'ın aktardığına göre; Sir Jashua Reynolds'un 1769 yılında sanat eğitimi kuralları hakkındaki konuşması ya da Harley Adams'ın sanat eserlerini ve insanın sosyal yaşantısını gözlemleyerek, gözü eğitimi ve hayattan zevk alır konuma eriştirebileceğini vurgulaması da sanat eğitiminin belirli bir disiplin içerisinde kişiye aktarılması gerektiğinin ve gerekliliğinin altını çizmektedirler. Yani Şahin ve Alakuş (2009)'un fikir birliği içerisinde ifade ettikleri gibi, sanat eğitimi yalnızca yetenekli kişilerin eğitilmesi durumu değil; her birey için gerekli bir eğitim olarak görülmesi halidir.

Sanat eğitimi uygulamalarının nasıl uygulanacağı sorununa, uzun yıllar farklı yöntemler denenerek cevap aranmıştır. Bu yöntemlerin bazıları, zamanın gerektirdiği biçimde şekillenirken, bazıları ise hükümetlerin kendi siyasi doktrinleri ekseninde oluşturulmuştur. Yöntem konusunda bu belirtilen faktörler etkin olsa da, ülkeler ve okullar bazında farklılaşmaları, ekolleşmeleri beraberinde getirmiştir. Bu okullardan özellikle adını duyuran *Bauhaus*, yenilikçi ve multidisipliner yapısı ile hem sanat tarihinde hem de sanat eğitimi alanında önemli bir yer tutmuştur. Bauhaus'un yeni yöntemlere ve deneyselliğe izin veren almayı ile 20.yüzyılın ve günümüzün sanat eğitimi kurumlarına temel olması bakımından önemlidir ve bu araştırmada; hem okul sisteminin hem de getirdiği multidisipliner eğitim anlayışının kavratılarak, günümüzün daha iyi yorumlanması amaçlanmıştır.

1.1. Bir Uygulamalı Sanatlar Okulu Olarak “Bauhaus”

Bauhaus, mimar Walter Gropius tarafından Almanya'nın Weimar kentinde 1919 yılında kurulmuştur (Görüntü 1). “Yapı Evi” anlamına gelen Bauhaus okulu, Nazilerin baskısı sonucu, eğitime sık sık ara vererek, 1925 ve 1932 yılları arasında 3 kez yer değiştirmek zorunda kalmıştır. Bauhaus dönemin koşullarına bağlı olarak şekillendiği bilindiği gibi, Sanayi Devrimi sonrasında gündeme gelen *Arts and Crafts* hareketine bağlı olarak ortaya çıktığı düşüncesi de Meşhur (2011), tarafından ifade edilmiştir.

Görüntü 1: Bauhaus'un Weimar'daki binası.

Kaynak: architizer.com/blog/pomo-mo/ (Erişim: 28.05.2015).

Aydoğan'ın Kırısöğlü'ndan (2010) aktardığına göre, endüstrileşmenin hızlandığı dönemde Batı toplumlarında, endüstri ürünlerinin toplumsal yaşamın gerektirdiği ihtiyaçları karşılayamaması sonucunda var olan tasarımların işlevselliği ön plana alınarak değerlendirilmesi gündeme gelmiştir. Ve dönemin konjonktürü ile birlikte şekillenen insan, günlük kullanım eşyalarında işlevselliği aradığı gibi, aynı zamanda estetik bir yapıya sahip olmasını da beklemiştir (Aslanoğlu, 1988). Bu düşünce doğrultusunda Bauhaus gibi bir tasarım-uygulama okulunun son derece önemli hale gelmesinin, doğal bir sürecin sonucu olduğu düşünülmektedir.

Pek çok sanat tarihçisinin ve Sarı (2005)'nın da vurguladığı gibi, 20. yüzyılın dogma kırıcı ve protest tavrı, sanat eylemlerine yansımaları, sanat eğitimi yöntemlerinin sorgulanmasını da gündeme getirmiştir. Dönemin sanat ortamının yarattığı bu karşıtlık durumu, karşıt-sanat ve karşıt-okulu yaratmıştır. Bu karşıt-okul durumu geleneksel sanat kurumlarının çağın hızına ayak uyduramayacağı görüşü ile 1919 yılında iş eğitimi ve mimarlık üzerine kurulmuş ilk kompleks yapı olarak konumlanmıştır. Ve okulun kurulmasındaki amaç; *Büyük Yapımın* oluşturulmasıdır (Bozağaçlı ve Soyşekerci, 2008). Bu sayede farklı meslek gruplarına ait kişilerin kolektif bir çalışma içerisinde geleceğin multidisipliner yapısına adım atmış oldukları görülmektedir. Hem el işçiliğinin hem de ustalığın bir arada olgunlaşmasının önemli görülmesi (Aydoğan, 2010), okulda bulunan atölyelerin bir fabrika gibi çalışmasını sağlamıştır.

Walter Gropius, okulun açılış konuşmasını yaparken, tüm sanat dallarının okul yapısı içerisinde bölüm bazında öğretilebileceğini, renk ve biçim bilgisinin bilimsellik, kuramsallığı kapsadığı düşüncesini dile getirmiş ve Tanilli (2002), de araştırmasında bu konuya vurgu yapmıştır. Aynı doğrultuda; eğitim öğretisi açısından insanın görme duyuları, forma ilişkin bilinci ve el becerisi geliştirilerek ve serbest bir biçimde uygulanabilen teknik bilgiler öğrenciye kavratılabilecek (Görüntü 2), böylece kişinin deneyler yapmasına imkân tanıyan bilinçli iş üretimini sağlayan bir sanat algısı oluşturulabilecektir (San'dan aktaran Oruç, 2009).

Görüntü 2: J. Albers, öğrenciler ile beraber çalışmaların kritiğini yaparken.

Kaynak: <http://www.equilibriarte.net/upload/articles/1418-1336497102.jpg> (Erişim: 03.07.2013).

Bauhaus'un eğitim yapısında; metal, baskı, dokuma çömlekçilik, sahne ve duvar resmi gibi hem geleneksel hem de güncel sanat üretimlerini sağlayan atölyeler kurulması sağlanmıştır (Görüntü 3). Sarı (2005), okulun ders programının; *renk bilgisi*, deneye, soyutlamaya ve dışavuruma açık olan *klasik resim ve perspektif dersi*, *temel form ve malzeme bilgisi*, *atölye eğitimi*, *şantiye* gibi birbiri içerisinde hem sarmal hem de üst üste kilitlenen bir ders görme süreci üzerine oturtulduğunu söylemiştir. "Bu ekole göre, tüm sanatlar bir çatı altında toplanıyordu. Resim, grafik, heykel, seramik, tekstil, vitray, ahşap ve metal üç boyutlu objelerin yapımı ve diğer çalışmalarla bir bütünlük içindeydi. Bu okul, endüstriye geçişte ürünlerin yozlaşmasını önliyordu. Yalnız sanatçı olacaklar

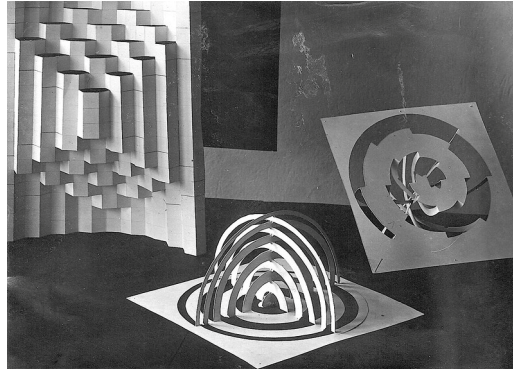
için değil, bütün halkın eğitimden geçmesi gerektiğine inanıyorlardı. Bu nedenle ilk ve orta öğretimde sanat eğitimi önemli bir yer alıyordu” (Tonguç'tan aktaran Ülkü, 2008: 40).

Görüntü 3: Bauhaus atölyelerinden bir fotoğraf.

Kaynak: <http://www.schatzdevelopment.com/about/history06.html> (Erişim: 03.07.2013).

Ayrıca okulun programına *Vorkurs* (temel eğitim ya da hazırlık kursu) dersleri eklenmiştir. Bu dersle günümüz temel sanat ve temel tasarım derslerinin çıkış noktası oluşturulmuştur (Görüntü 4). Meşhur (2011), *Vorkurs*'un işleyişini; altı aylık bir süreci kapsadığını, bu süreç sonunda başarılı olan öğrencilerin okula devam edebildiğini ve bunun yanı sıra; ilerleyen dönemlerde okulun müfredatına yalnızca teknik eğitim değil; aynı zamanda kuramsal bilgilerin aktarıldığı derslerin eklendiğini ifade etmiştir.

Görüntü 4: Temel Sanat Dersi (Vorkurs) için yapılmış bir çalışma.

Kaynak: maihudson.tumblr.com/post/93353058212/josef-albers-preliminary-source-paper (Erişim: 28.05.2015).

Bunulday (2011), araştırmasında; genel olarak ders programının üç bölümden oluştuğunu belirtmiştir. *Hazırlayıcı Öğretim* (Temel Sanat Eğitimi), *Teknik Öğretim* (Mesleki Temel Sanat Eğitimi), *Strüktürel Öğretim* (Mesleğe Yönelik Çalışmalar, Proje Çalışmaları), olduğunu vurgulamıştır. Program aşağıda belirtilen eğitim-öğretim basamaklarını içermekteydi;

“1. Taş, ahşap, kil, cam, boyalar, tekstil malzeme ile çalışılmak üzere pratik bilgiler.

Malzeme ve aletlerin kullanılmasını öğreten dersler, defter tutma ve teklif krokileri çizmek,

2. Aşağıda esasları ihtiva eden teorik bilgiler:

a. Görünüş

Tabiat Bilgisi

Malzeme Bilgisi

- b. Tersim
  - Düzlem Geometri Bilgisi
  - Yapı Bilgisi
  - Çizim Bilgisi
  - Modelaj
- c. Proje
  - Hacim Etüdüleri
  - Renk Etüdüleri
  - Kompozisyon Etüdüleri
- d. İlave olarak eski ve modern sanatlar üzerine Sanat Tarihi, Biyoloji ve Sosyoloji gibi bilim dersleri”
(Gropius'dan aktaran Bunulday, 2001: 9).

Bauhaus'un sanat eğitimi kurumu olarak kısa bir süre varlık göstermesine rağmen, dünyayı etkilemesi oldukça önemlidir. Bunda payı olan ünlü sanatçıların okul kadrosunda yer alması da büyük bir etkidir (Paul Klee, Wassily Kandisky, vb.), (Aydoğan, 2010).

Okul Alman hükümetinin ve Nazilerin baskısı sonucu; 1919-1925 yılları arasında Weimar'da, 1925-1932 yıllarında Dessau'da, 1932-1933 yıllarında da Berlin'e taşınmak zorunda kalmış ve sonrasında kapatılmıştır (Bunulday, 2001).

1.2. Günümüz Sanat Eğitimi Kurumlarındaki “Bauhaus” İzlerinin Türkiye’deki Yansımaları

Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde gündeme gelen Batılılaşma hareketleri kapsamında Avrupa'ya gönderilen öğrenci geleneğine Cumhuriyetin ilan edilmesinden sonra da devam edilmiştir. Avrupa'ya giden öğrenciler oradaki sanat okullarını ve eğitim sistemlerini incelemiş, Türkiye’de yeni ve çağcıl sanat eğitimi kurumlarının temellerini atmışlardır (Üstünipek, 2005). Avrupalı örnekler incelenerek kurulan okullar yalnızca akademi bazında olmamış ve Anadolu'nun her yerine sanat eğitiminin ulaştırılması amaçlanmıştır. Bundan dolayı *Köy Enstitüleri* ve *Halk Evleri* kurulmuş, halkın ve köylünün eğitilmesi işine girilmiştir. Bu okulların ömürleri kısa olsa da *Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü* (1926), *Devlet Tabiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu* (Marmara Üniversitesi - 1955) gibi kurumlar hala eğitim hayatlarına devam etmektedirler.

Türkiye’deki erken dönem sanat eğitimi yapılanmasının nasıl bir sisteme sahip olması gerektiği, ciddi bir problem olarak görülmüştür. Bundan dolayı, Almanya'ya dönemin ünlü okulu olan Bauhaus'u incelemesi için İsmail Hakkı Baltacıoğlu gönderilmiştir (Bora, 2000). Aynı zamanda ülkeye davet edilen yabancı hocalar eşliğinde yürütülen atölye dersleri de sanat eğitimi sisteminin disiplinize edilmesine olanak sağlamıştır. Sanatçıların ve sanat eğitimcilerinin yurda döndükten sonra bireysel birikimlerini aktarmaları konusunda okul ve atölye uygulamalarına bakış açılarının farklılık göstermesi de gündeme gelmiştir. Avrupa’da etkili olan ve farklı sanat eğitimi modellerini uygulayan Bauhaus ve *Ecole De Beux Arts*'dan, eğitim modellerini Türkiye’deki okullara uyarlama konusunda etkilenmeler olmuştur. Özellikle Bauhaus'un tasarım dünyasına ve eğitimin hem fiziki hem de kuramsal yapısına getirmiş olduğu pragmatik çözümler Artun ve Aliçavuşoğlu (2009)'nun da ifade ettiği gibi; yeni kurulan Türk eğitim sistemini, eğitim kurumlarının fiziki yapılanmasını, derinden etkilemiştir.

Bauhaus'u temel olarak alan okullardan birisi *Gazi Terbiye Enstitüsü Resim-İş Bölümü*'dür. Hazırlanan raporlar dâhilinde 1932 yılında enstitü bünyesinde Resim-İş Bölümü'nün açılması kararlaştırılmış, atölye ve işlikler kurulmuştur (Dilmaç, 2010). Okul dört yıllık eğitime geçtikten sonra *resim, heykel ve grafik anasanaat dallarına*

ayrılmıştır. Bu bölümler, ders içeriğinde yalnızca tuval ya da kâğıt üzerine çizimler yapmaya dayalı tekniklerle sınırlı kalmamış, aynı zamanda kişinin yaratıcı yönünün üretimin tüm süreçlerine eğitim yolu ile dâhil edilmesinin amaçlandığını Bora (2000), ifade etmiştir.

Malzemeyi ve kullanılacak yardımcı elemanları tanıma, tanımlama ve yaratım sürecinde içselleştirilmesi durumu, Gazi Eğitim Enstitüsü'nün yapısı itibariyle bir Bauhaus anlayışında olduğu göstermiştir (Ekren, 2006). Fakat geliştirilen program kopya olarak alınmamış, deneme yanılma tekniği ile gerçekleştirilen uygulamalar sayesinde program içeriklerinin sağlam bir yapıya temellendiğini Türkoğlu (1997), araştırmasında vurgulamıştır. Bu doğrultuda kurulan atölyelerde öğrenciler; *demir işleri, ağaç, mukavva, karışık elişleri ve pedagoji eğitimi* almışlardır.

Gazi Terbiye Enstitüsü'nün günümüzdeki devamı olan Resim- İş Eğitimi Anabilim Dalının Lisans programının Güz Dönemine ait olan dersler aşağıdaki tablolarda görülmektedir (Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3 ve Tablo 4).

Tablo 1: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı 1. Sınıf Lisans Dersleri

1. SINIF / 1. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ECTS
251011	RS101A	Temel Tasarım-I	4	4	6	7
251021	RS103A	Desen-I	2	2	3	7
251031	RS105A	Perspektif	1	2	2	3
251041	RS107GK	Atatürk İlkeleri ve İnkilap Tarihi-I	2	0	2	2
251051	RS109GK	Türkçe-I: Yazılı Anlatım	2	0	2	2
251061	RS111MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3	3
251071	İNG101GK	Yabancı Dil- I (İngilizce)	3	0	3	3
251081	ALM101GK	Yabancı Dil- I (Almanca)	3	0	3	
251091	FRA101GK	Yabancı Dil- I (Fransızca)	3	0	3	
	RS113GK	Seçmeli- I (Güzel Sanatlarda Telif Hakları Kültürü- I)	2	0	2	2
	RS115GK	Seçmeli- I (Tasarım Kültürü- I)	2	0	2	2
TOPLAM			19	8	23	30

Tablo 2: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı 2. Sınıf Lisans Dersleri

2. SINIF / 3. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ECTS
253011	RS201A	Anasanat Atölye-I	2	4	4	7
253021	RS203A	Seçmeli Sanat Atölye-I*	2	2	3	5
253031	RS205A	Yazı	1	2	2	2
253041	RS207GK	Bilgisayar-I	2	2	3	3
253051	RS209GK	Batı Sanatı Tarihi	3	0	3	3
253061	RS211MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3	3
254041	RS215A	Sanat Felsefesi *	2	0	2	2
253081	İNG201GK	Yabancı Dil- III (İngilizce)	3	0	3	3
253091	ALM201GK	Yabancı Dil- III (Almanca)	3	0	3	
253111	FRA201GK	Yabancı Dil- III (Fransızca)	3	0	3	
	RS219GK	Seçmeli-III (Geleneksel Türk Resim Sanatı Tarihi ve Gelişimi)	2	0	2	2
	RS217GK	Seçmeli-III (Mitoloji-İkonografi)	2	0	2	2
TOPLAM			20	10	25	30

123

Tablo 3: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı 3. Sınıf Lisans Dersleri

3. SINIF / 5. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ECTS
255011	RS301A	Anasanat Atölye-III	2	4	4	8
255021	RS303A	Seçmeli Sanat Atölye-III*	2	2	3	6
255031	RS305GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2	3
255041	RS307GK	Türk Sanatı Tarihi	3	0	3	3
255051	RS309MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2	3
255061	RS311MB	Özel Öğretim Yöntemleri-I	2	2	3	4
	RS313A	Seçmeli-I (Analitik Resim Çözümlenmeleri-I)	3	0	3	3
	RS315A	Seçmeli-I (Restorasyon ve Koruma Yöntemleri)	3	0	3	3
TOPLAM			16	8	20	30

Tablo 4: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı 4. Sınıf Lisans Dersleri

4. SINIF / 7. YARIYIL							
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ECTS	
257011	RS401A	Anasanat Atölye-V	4	4	6	8	
257021	RS403A	Seçmeli Sanat Atölye-V*	2	2	3	5	
257031	RS405A	Müze Eğitimi ve Uygulamaları *	2	2	3	5	
257041	RS407MB	Rehberlik	3	0	3	3	
257051	RS409MB	Okul Deneyimi	1	4	3	4	
257061	RS411MB	Özel Eğitim*	2	0	2	2	
	RS413A	Seçmeli-III (Deneysel Atölye-I)	2	2	3	3	
	RS415A	Seçmeli-III (Yönlendirme Grafiği)	2	2	3	3	
TOPLAM			16	14	23	30	

Bauhaus temelli bir diğer yapılanma ise Köy Enstitüleri (1940) ve Halk Evleri (1932)'dir. "Sanatı halka yaygınlaştırabilmek ve sanata bilinçli bir yön verebilmek için 1932 yılında Halk Evleri kurulmuştur. Anadolu'nun köylerine kadar yayılan Halk Evleri'nde sanat alanında toplantılar yapılmış, sergiler açılmıştır. 1950'lere kadar en önemli plastik sanatlar etkinlikleri devlet tarafından düzenlenmiştir", (Dilmaç, 2010: 66). Köy Enstitüleri ise; iş eğitimi kurallarına uyumlu bir biçimde yapılandırılmış ve sanat eğitimine getirmiş olduğu bakış açısı ve uygulamaları ile hem aktif olduğu dönemde hem de sonrasında oldukça tartışılmıştır.

Köy Enstitülerinin eğitimdeki genel amacı, farklı alanlarda uzmanlaşmanın yaratılmasını sağlamaktır. Bu konuda Ülkü (2008), Alıç (1990) ve Alkan (1991);

- a. Sağlık, müzik, denizcilik ve balıkçılık, teknik işler, yapı-sanat, tarımcılık gibi birbirinden farklı görevlerin yönetimi ve öğretimi alanında uzman olan öğretmenlere teslim edilmiş, öğrenciler de sorumluluk alarak kolektif çalışma düzeninde iş bölümü yapmışlardır.
- b. İdeolojik açıdan değişen eğitim sistemi kapsamında ezber dayalı eğitim anlayışından vazgeçilmiş ve deneysel-raslantısal yol tercih edilmiştir.
- c. Köy Enstitülerinin en önemli niteliklerinden biri de öğrenci merkezli, *yaparak-yaşayarak* öğrenme odaklı eğitim anlayışına sahip olmasıdır.
- d. Benimsenen modelin dayandığı temel kapsamında; teori ve uygulama bir bütün içerisinde yer almıştır (Görüntü 5).
- e. Gerçek ve somut yaşantılardan soyut genellemelere ulaşma temel dayanak nokta olarak seçilmesi gerekmiştir.
- f. Süreçler özellikle basit konumdan karmaşık bir yapıya ilerlerken tümevarım yaklaşımını kullanmak esas olarak alınmış ve soyut ortamda tasarlanan düşünceler, işlevsel tasarımlara dönüştürmeye mümkün olduğunca önem verilmiştir, şeklinde ifade etmişlerdir.

Görüntü 5: Açık havada resim çalışması yapan öğrenciler.

Kaynak: <https://www.facebook.com/V.Institutes> (Erişim: 03.07.2013).

Yukarıda yer alan eğitim-öğretim amaç ve uygulamalarını hayata geçirme aşamasında farklı işlem basamakları yer almıştır. Önce pratiğe dayalı bir eğitim anlayışı enstitülere hâkimken, sonraki dönemde ise eğitim yapısı daha kuramsal bir yapıya oturtulmaya çalışılmıştır.

Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu (Marmara Üniversitesi) ise, Bauhaus temelli bir diğer yapı olarak sanat eğitimi geçmişimizde önemli bir yer tutmaktadır. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomisini canlandırmak ve yeniden harekete geçirmek için uygulamalı sanat okulu projeleri kapsamında 1955 yılında kurulmuştur (Görüntü 6), (Kara, 2009). Çünkü üretime katkıda bulunacak, yeni tasarımlar yapacak, eğitilmiş kişi ve tasarımcılara olan ihtiyaç oldukça belirgin hale gelmiştir.

Görüntü 6: Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Logosu.

Kaynak: <http://www.anadoluyakasi.net/sanat/2011/05/13/%E2%80%9Ctatbikililer%E2%80%9D-eski-yuvalarında-bulusuyor/> (Erişim: 03.07.2013).

Gerekli olan yapılanma, istenildiği şekilde sonuçlandırılırsa, ekonomik kalkınma hareketinin başarıya ulaşacağına dair genel bir kanı oluşmuştur. “Bu okulun kuruluş amacı sanayi alanındaki tanıtım gereksinimlerini karşılamaktır” (Bora, 2000: 49). Ancak, en önemli amaç; “. . . işlevsel sanat yapıtları da üretebilecek çok yönlü sanatçılar, tasarımcılar yetiştirmektir” (Ertosun, 2006: 115). Almanya’da önemli bir yere sahip olan Bauhaus Okulu’nu model alıp ve yalnız Avrupa’da değil, pek çok ülkede bu tarz okulların kurulmasını sağlayan Prof. Schneck, yeni kurulan Cumhuriyet’in durumunu incelemiş, Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu’nda beş bölümün açılması gerektiği konusunda devlete öneride bulunmuştur (Boduroğlu, 2010). Okul yapısında uygulamaya yönelik farklı bölümler ve atölyeler bazında yapılandırılmıştır. Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu’nda açılan bölümler;

- Mobilya ve İç Mimarlık Bölümü,
- Grafik Sanatlar Bölümü,

- *Dekoratif Sanatlar Bölümü,*
- *Tekstil Sanatları Bölümü,*
- *Seramik Bölümü,* olarak 5 bölüm temelinde kurulmuştur (Ertosun, 2006).

Atölye olarak ise;

- Grafik Sanatlar Bölümü atölyeleri;
  - a-** *Tipografi,*
  - b-** *Röprodüksiyon,*
  - c-** *Fotografi,*
  - d-** *Tipo ve Ofset Teknikleri,*
  - e-** *Serigrafi ve Litografi,*
  - f-** *Film ve Televizyon Grafiği,*
  - g-** *Cilt ve Kartonaj,*
  - h-** *Grafik Teknik Atölyeleri,*
- Dekoratif Sanatlar;
  - a-** *Duvar Resmi Atölyesi*
- Tekstil Sanatları Bölümü;
  - a-** *Uygulama Atölyeleri,*
  - b-** *Fotografi,*
  - c-** *El Dokuma,*
  - d-** *Elbaskı ve Batık,*
  - e-** *Endüstriyel Dokuma,*
  - f-** *Endüstriyel Baskı.*
- Seramik Sanatlar Bölümü;
  - a-** *Yapı Seramiği Dizayn Atölyesi,*
  - b-** *Endüstriyel Kullanma Eşyası Dizayn Atölyeleri,*
  - c-** *Seramik Şekillendirme Atölyesi,*
  - d-** *Teknik Laboratuvarı,*
  - e-** *Alet Atölyesi,* olarak sıralanmıştır (Kara, 2009).

Günümüzde ise okul bünyesinde toplamda on üç bölüm yer almaktadır.

- Canlandırma Film,
- Endüstri Ürünleri Tasarımı,
- Fotoğraf,
- Geleneksel Türk Sanatları,
- Grafik Sanatları,
- Heykel,
- İç Mimarlık,
- Müzik,
- Resim,
- Seramik ve Cam,
- Sinema ve Televizyon,

- Tekstil Sanatları,
- Temel Eğitim (Marmara Üniversitesi, 2013).

Genel olarak okulun yapısı ve kurulan atölyelerin fiziki durumu Almanya'nın ünlü mimarlık ve tasarım okulu olan Bauhaus'un eğitim anlayışı örnek olarak oluşturulduğu gayet açıktır (Ertosun, 2006). Okulun eğitim yılı 4 yıl olarak belirlenmiştir. Boduroğlu (2010)'nun aktardığına göre; eğitimin ilk yılında *Temel Sanat Eğitimi Dersi* tüm bölüm öğrencilerine ortak olarak okutulmuştur. İkinci yıldan itibaren ise; öğrencilerin dâhil oldukları bölüm dersleri öğrencilere aktarılmaya başlanmıştır. Bölümün uzmanlık alanına bağlı olarak oluşturulan uygulama atölyelerinde eğitime devam edilmiştir. Öğrencinin el-kol koordinasyonunun geliştirilmesi için çeşitli teknik bilgiler ve farklı malzeme kullanımı serbest bırakılmıştır (Görüntü 7).

Görüntü 7: Fotoğraf ve Dekor Atölyesi.

Kaynak: http://www.evetbenim.com/haber/haberdetay/15572-26-yil-sonra-yuzlerce-Tatbiki-mezunu-sanatci-BULUSU!...html#.UdQdkPIM_HY (Erişim: 03.07.2013).

Usta-çırak ilişkisinde eğitim ve öğretim yapılması da okulun bir diğer özelliğidir. Ayrıca artistik, teknik ve endüstriyel alanlarda yetiştirilmesi planlanan sanatçı adayları olan öğrencilere, gündüz ve gece kursları, sergiler, konferanslar ve bu alana yönelik yayınlar okul tarafından gerçekleştirilerek, öğrencilere mümkün olan en iyi eğitim sağlanmaya çalışılmıştır (Boduroğlu, 2010). Tüm bu uygulamaların özünde her ne kadar farklılıklar bulunsada Bauhaus'un eğitim yapısına benzemektedir.

“Bauhaus Okulu'na göre biçimlendirilmiş olan Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'nda tüm bölümlerin çalışma programı aşağıdaki gibi üç grupta toplanır:

1. *Malzemeyi Şekillendirme:* Malzeme yardımı ile form araştırmaları yapmak.
2. *Teknik ile Form Güzelliğini Birleştirme:* Konstrüksiyon formları, yeniden şekil verme.
3. *Endüstriyel Şekillendirme:* Çoğaltma (röprodüksiyon), uygulama” (Artun ve Aliçavuşoğlu'ndan aktaran Boduroğlu, 2010: 46).

Tüm bölümlerin çalışma programlarına ait içeriklerden örnek olarak, Grafik Tasarım Bölümü seçilmiştir. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarım Bölümünün Lisans Programına ait haftalık ders programı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir (Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7 ve Tablo 8).

Tablo 5. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü 1. Sınıf Haftalık Ders Programı / 2012 - 2013 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılı

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Genel Sanat Tarihi 2	Bilgisayar Eğitimi 2	Teknik Resim	Temel Sanat Eğitimi 2	Temel Sanat Eğitimi 2
Uygarlık Tarihi 2		Grafik Tasarım Foto. 2	Yazı ve Kaligrafi 2	

Tablo 6. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü 2. Sınıf Haftalık Ders Programı / 2012 - 2013 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılı

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sembol ve Anl.Y.2	Grafik Özgün Baskiresim	Ö.Baskiresim Atol. 2	Tipografi 2	Grafik Şek. 2
	Gra. Resim 2	20.yy. Sanatı 2	Grafik Tasarıma Giriş 2	İllüs. Giriş 2
		Bilgisayar Atölye 2	Türk Sanatı 2	
		Sanat Sosyolojisi 2		
		17.18. yy. Avrupa Sanatı		
		Görsel Kültür 2		

Tablo 7. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü 3. Sınıf Haftalık Ders Programı / 2012 - 2013 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılı

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
İllüstrasyon 2	Grafik Tasarım 2	Bilgisayar Atol.4	Medya Analizi 2	İleri Tipografi 2
Sürelî Yay. Gra.2	Ö.Baskires.Atölye 4	Gra.Ö.Baskires.4	Gra. Üretim Tek. 2	
Rek. Bilgileri 2	Grafik San.Tarihi 2	Web Tasarımı 2	Düşünce Tarihi 2	
		Araş. Yöntemleri	Grafik Tasarım 2	
			Sanat Felsefesi 2	

Tablo 8. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü 4. Sınıf Haftalık Ders Programı / 2012 - 2013 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılı

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
	İletişim Kuramları	Multimedya 2		Grafik Tasarım 4
	Grafik Tasarım 4	Çevre Grafiği 2		Çocuk Kit. İllüs. 2
		Stv Grafiği 2		

Ayrıca; Tıpkı Bauhaus ve onun Türkiye'deki yansıması olarak kabul edilen Köy Enstitüleri, Halk Evleri ve Gazi Terbiye Enstitüsü Resim-İş Bölümü gibi yapılanmaların devamı niteliğinde işlevselliği amaç haline getirmiş ve gerçekleştirmiş bir eğitim kurumudur (Artun ve Aliçavuşoğlu, 2009).

2. YÖNTEM

Araştırmanın problemi, Bauhaus'un günümüz görsel tasarım eğitimine yapmış olduğu katkıları göz önüne sermektir. Bu bağlamda konunun hem tarihi bir eksende yer alışı, hem de günümüz ile olan bağlantısı açısından çalışmada, literatür taraması ve grafik tasarım incelemesi yöntemlerinin kullanılması uygun görülmüştür. Günümüz tasarım okullarına ve görsel tasarım eğitimi sistemine kaynaklık yapması bakımından Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu'nun başlangıç aşamasındaki dersleri ve günümüzde Marmara Üniversitesi adı altında devam ettiği eğitim ve öğretim hayatında öğrencilerin vermiş olduğu dersler tablolar halinde göstermiştir. Konunun sınırlılıkları ve içeriği bağlamında Grafik Tasarım Bölümü'nün lisans derslerine ait haftalık ders programı incelenmiştir. Gazi Terbiye Enstitüsü Resim-iş Bölümü'nün yine kuruluş aşamasındaki derslerine yer verilip, sonrasında ise günümüzdeki ders müfredatı tablolar halinde belirtilmiştir. Bulgular kısmında Bauhaus sisteminin görsel tasarım eğitimine yapmış olduğu getirilere maddeler halinde yer verilmiş olup, Tartışma ve Sonuç kısmında tespit edilen unsurlara değinilmiştir.

3. BULGULAR

18. ve 19. yüzyılda eğitimi sistemine getirilen çağcıl yaklaşım ve edimler, kendini 20. yüzyılda sanat eğitimi uygulamalarında da net bir şekilde göstermiştir. Çünkü 20. yüzyıla gelinceye kadar sergilenen sanat eğitimi uygulamaları özünde usta-çırak ilişkisine bağlanan zanaat temelli bir yapılanma şeklinde olmuştur. İlerleyen zaman içerisinde atölyelerin kurumsallaşması meselesi, kendi içerisinde kuramsal eğitim anlayışını da gündeme getirmiştir. Bu durum ise; teknolojinin kaydettiği hızla doğru orantılı olarak ivme kazanmıştır. Bu ivme sanat disiplinlerinde farklılaşmayı kucaklarken, sanat eğitiminde yöntem ve uygulamalarını multidisipliner bir yapıya evrilmesini sağlamıştır.

Oruç'a (2009) göre; biçimsel, düşünsel ve edimsel bağlamda görsel tasarım eğitimi programları oluşturulmuş ve öğrencilere deneysel bir biçimde aktarımı gerçekleştirilmiştir. Görsel tasarım eğitiminin yeni çehresi, “. . . sanat eğitiminin gerekliliği, birçok sanat dalını içermesi nedeniyle daha da önem kazanmaktadır” (Ünalın, 2005: 9), şeklinde değerlendirmek oldukça yerinde olacaktır. Bununla birlikte, görsel tasarım eğitimine ve görsel tasarım anlayışına getirmiş olduğu katkılar bakımından Bauhaus;

- 1- Yirminci yüzyılın görsel tasarım eğitimi, teknolojinin hızı ile doğru orantılı olarak dönüşmüş ve farklı alanları bünyesinde toplamış, yöntem ve uygulamalar multidisipliner bir yapıya bürünmüştür.
- 2- Bauhaus'un sanatçı hocalarından biri olan L. Moholy-Nagy, resim, fotoğraf, film, heykel ve grafik tasarım dallarında yeni anlatım biçimlerini araştırarak, *Fotomontaj*, *Fotogram* (Görüntü 8) gibi yeni teknikleri harmanlamış ve yeni bir tasarım tekniği geliştirmiştir (Bektaş, 1992). Aynı zamanda tipografi ve fotoğrafı nesnel bir şekilde birleştirerek *Typophoto* denemeleri yapmıştır (Armstrong, 2012).
- 3- Bektaş'ın (1992) aktardığına göre; Bauhaus bünyesinde reklamcılığın gelişimine katkı sağlayacak; *Tipografi ve Reklam Ürünleri Tasarımı* adı altında bir bölüm kurulmuştur. Bu bölümde tipografiye ilişkin pek çok araştırma yapılmış, tipografik tasarıma işlevsel ve konstrüktivist doğrultuda yenilikler getirilmiştir. Serifsiz harf karakterleri ve özellikle *Grotesk* harf karakteri tercih edilen yazı ve tasarımlar

oluşturulmuştur. Hatta bu dönemde tipografi tasarımında Bayer tarafından evrensel harf tipi tasarımı ile net, basit bir biçim oluşturulmuştur (Görüntü 9).

Görüntü 8: L. Moholy-Nagy, Fotomontaj, Fotogram gibi yeni teknikleri harmanlamıştır.

Kaynak: Bektaş, D. (1992). *Çağdaş Grafik Tasarımın Gelişimi*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Görüntü 9: Herbert Bayer tarafından 1925 yılında Bauhaus'ta geometrik ve yalnızca küçük harflerden oluşan tipografi olan Universal harf tipi.

Kaynak: Bektaş, D. (1992). *Çağdaş Grafik Tasarımın Gelişimi*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

- 4- Sergi grafiği tasarımları alanında da düzenlemeler yapılmış ve sergilerin izleyici için daha ilgi çekici hale getirilmesi amaçlanmıştır.
- 5- Bauhaus; mimari, ürün tasarımı ve görsel iletişimi etkileyen ve yaşama geçiren modern bir tasarım üslubu yaratmış ve görsel tasarım teorisine katkılarda bulunmuştur (Görüntü 10 ve Görüntü 11).

Görüntü 10: Günümüz Tasarım Atölyesi

Kaynak: https://asunews.asu.edu/20120202_gallery_weekinpics (Erişim: 28.05.2015)

Görüntü 11: Animasyon Atölyesi

Kaynak: www.animationmagazine.net/school/vsf-adds-new-animation-campus/ (Erişim: 28.05.2015).

- 6- *Icograda*'nın (Uluslararası Grafik Tasarım Dernekleri Konseyi) (2011), yılında yayımlanmış olduğu tasarım eğitimi manifestosu doğrultusunda; tasarım eğitiminin ve okullarının tıpkı Bauhaus gibi zanaat temelli olarak hayatlarına devam etmeleri gerektiği vurgulanmıştır. “Zanaatın tasarım mesleğinde ve eğitiminde yeni yönelimleri şekillendirme becerisini göz ardı etmemeliyiz. Zanaat, eşsiz ve bireysel bir deneyimin üretiminde tasarımcının oynayacağı rolü benimsemelidir. Yaratılan ürünün fiziksellığı, malzeme ve süreçler hakkında nasıl doğrudan bilgi elde edilebileceğine ışık tutar. Zanaat aynı zamanda kalitenin üretimi ve bakımıyla da bağlantılıdır; bu hem daha geleneksel üretim yöntemleri, hem de dijital ve teknoloji temelli uygulamalar için geçerlidir. Uzmanlık disiplinlerini azaltmak yerine artırmalı ve hem tasarımı daha geniş kapsamlı bir şekilde algılayan, hem de belirli zanaatlarda uzmanlık sunan ekiplerle çalışmalıyız. Bu iki bilgi düzeyi arasındaki sinerji, tasarımın temelini oluşturacaktır” (Triggs, 2012: 1). Manifestoda yer alan zanaat ve sanat işbirliği vurgusu dikkat çekicidir (Görüntü 12). Ve manifestoya katkıda bulunan sanat eğitimcilerinden Elizabeth (Dori) Tunstall (2012); Swinburne Tasarım Fakültesi'nde atölye deneyimi kapsamında yeni bir bağlam oluşturulabilmesi için Avustralya'nın kendi kültürel kodları ve yerel görsel ifadeleri ile Bauhaus tasarım ilkeleri arasında bir bağ kurarak diyalog oluşturmaya başladıklarını ifade etmiştir.

Görüntü 12: Görsel Tasarım Atölyesi

Kaynak: adsme.co/Harvard-school-of-architecture/Harvard-school-of-architecture-minimalist-design-8-on-architect-design-ideas/ (Erişim: 28.05.2015).

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bauhaus'un görsel tasarım anlayışına getirmiş olduğu etkilere, Bulgular kısmında değinilmiştir. Ülkemizdeki Görsel Tasarım Eğitime yapmış olduğu katkılar hem okul hem de dersler bazında olmuştur. Bunlardan bahsetmek gerekirse;

- 1- Bauhaus'un eğitim yapısının, daha önce belirtildiği gibi, üç aşamalı bir eğitim programından oluştuğundan bahsedilmiştir. Hazırlayıcı Öğretim (Temel Sanat Eğitimi), Teknik Öğretim (Mesleki Temel Sanat Eğitimi) ve Strüktürel Öğretim (Mesleğe Yönelik Çalışmalar, Proje Çalışmaları). Bu yapı makalenin konusunu oluşturan okullar için de geçerli olmuştur. Hem Köy Enstitüleri'nde hem de Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Öğretmenliği Bölümü ve Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu (Marmara Üniversitesi)'nda ilk yıl Temel Sanat Eğitimi verilmiş olup (bkz. Tablo 1 ve Tablo 5), sonraki dönemlerde ise mesleğe yönelik dersler ön plana çıkarılmıştır (bkz. Tablo 2, Tablo3, Tablo 4). Ancak Marmara Üniversitesi'nde ilk dönemden itibaren alana ve mesleğe özgü derslerin de sürece dahil edildiği, tablolar incelendiğinde görülmektedir (bkz. Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7 ve Tablo 8).
- 2- Bauhaus'da yer alan Çizim Bilgisi, Yapı Bilgisi derslerinin Tablo 1'de Desen ve Perspektif Dersi olarak, Tablo 5'de, Teknik Resim ve Tablo 6'da İllüstrasyona Giriş Dersi olarak konumlandığı ve Renk Etüdüleri dersinin de Tablo 7'de Renk Bilgileri olarak yer aldığı görülmektedir.
- 3- Tekrar Bauhaus dersleri incelendiğinde Proje adı altında öğretilen Hacim ve Kompozisyon Etüdüleri dersinin de Tablo 3'de seçmeli olarak okutulan, Analitik Resim Çözümlemeleri ve Restorasyon ve Koruma Yöntemleri Dersi olarak karşımıza çıkmaktadır.
- 4- Uygulama derslerinin yanı sıra; kuramsal derslerin de bölümün niteliği dâhilinde şekillendiğini göstermektedir. Bauhaus'da Sanat Tarihi, Sosyoloji gibi derslerin Tablo 2'de Batı Sanatı Tarihi, Sanat Felsefesi, Tablo 3'de Türk Sanatı Tarihi, Tablo 5'de Genel Sanat Tarihi, Uygarlık Tarihi, Tablo 6'da Sanat Sosyolojisi ve 17-18. Yy. Avrupa Sanatı, Türk Sanatı ve 20. Yy. Sanatı olarak yansıdığı görülmektedir.

Tespit edilen bu unsurların yanı sıra; Bauhaus okulunun günümüz görsel tasarım anlayışına açmış olduğu önemli yolun, çağımız teknolojisine cevap verecek işlevsellik düzeyine getirilmesi ve daima güncellenerek dinamik bir yapıya oturtulması sağlanmalı ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirilmelidir. Türkiye'deki sanat temelli

okulların günceli ve evrensel ölçekteki çağdaşlarını inceleyerek yeniden yapılanması ve ders içeriklerinin öğrenci odaklı oluşturulması gerekmektedir. Kişilere günümüzü ve geleceğimizi nasıl tasarlayacakları öğretilirken, mesleklerinin devingen yapısını içselleştirdiklerinde, ancak çağı yakalayabilecekleri kavratılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Alıç, M. (1990). Yönetim Açısından Köy Enstitüleri. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 21-27.
- Alkan, C. (1991). Çağdaş Eğitim Açısından Köy Enstitüleri Uygulamalarının Değerlendirilmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1-2), 1-6.
- Armstrong, H. (2012). *Grafik Tasarım Kuramı, Tasarım Alanından Okumalar*. İstanbul: Espas Yayınları.
- Artun, A. ve Aliçavuşoğlu, E. (2009). *Bauhaus: Modernleşmenin Tasarımı Türkiye'de Mimarlık, Sanat, Tasarım Eğitimi ve Bauhaus* (1. Baskı). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aslanoğlu, İ. (1988). Modernizmin Tanımı, Sınırları, Erken Yirminci Yüzyıl Mimarlığında Farklı Tavrılar. *ODTÜ MFD*, 8(1), 59-66.
- Aydoğan, K. E. B. (2010). *Sanat Eğitimi ve Sanat Eleştirisi: Türkiye'de Görsel Sanatlar Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar Örneği*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Bektaş, D. (1992). *Çağdaş Grafik Tasarımın Gelişimi*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Boduroğlu, S. K. (2010). *Türk Sanat Eğitiminin Tarihsel Gelişimi ve Bauhaus Ekolünün Türk Sanat Eğitimine Yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Bora, M. (2000). *Eğitim Fakültelerinde Uygulanan Plastik Sanatlar Eğitimi Programlarının Sorunlarını Belirleme ve Bir Program Önerisi*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Bozağaçlı, S. ve Soyşekerci, S. (2008). 20. Yüzyılın Sanat Dünyası Perspektifinden Sosyo-Ekonomik Çelişki ve Ekolleşmeler. *Üniversite ve Toplum*, 8(3).
- Bunulday, S. (2001). *Bauhaus'un Türkiye'deki Sanat Eğitimine Etkileri ve Yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Dilmaç, O. (2010). 1914-1940 Yılları Arasında Avrupa'da Eğitim Alan Sanatçılarımızın Ülkemizdeki Sanat Eğitimine Katkıları. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(23), 63-78.
- Ekren, S. E. (2006). *Türkiye'de Bir Eğitim Modeli "Bauhaus"*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Erbay, M. (1997). Sanat Eğitimi Yöntemleri Üzerine Tartışmalar. *Anadolu Sanat Dergisi*, (6), 62-67.
- Ertosun, A. (2006). *Türkiye'deki Grafik Sanat Eğitimi ile Amerika'daki Grafik Sanat Eğitiminin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Icograda. (2011). Icograda 2011 Tasarım Eğitimi Manifestosu. *Grafik Sanatlar Üzerine Yazılar*, 118,1-4.
- Kara, İ. M. (2009). *Türkiye ve Uluslararası Bauhaus Sanat ve Tasarım Fakültelerinde Grafik Eğitimi Program İçerikleri ve İşleyişler*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Güzel Sanatlar Fakültesi (2014, Aralık 26). Güzel Sanatlar Fakültesi. <http://www.marmara.edu.tr/akademik/fakulteler/guzel-sanatlar-fakultesi> (2015, Mayıs 28)
- Meşhur, F. (2011). Bauhaus 1919-1932: Modernitenin Huzursuzluğu. *Grafik Tasarım, Görsel İletişim Kültürü Dergisi*, (41), 22-27.
- Oruç, F. (2009). *1945 Sonrası Öncü Sanat Akımlarının Lisans Düzeyinde Sanat Eğitimi Veren Kurumların Programlarıyla Paralelliği*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Sarı, R. M. (2005). *Tarihi Çevre İçindeki Mimari Tasarımlarda “-izm”ler; Modernizm, Postmodernizm, Dekonstruktivizm*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Şahin, D. ve Alakuş, A. O. (2009). Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemiyle Sanat Eserlerini İnceleme Dersini İşlemenin Öğrencilerin Sanata ve Sanat Eleştirisine Yönelik Yaklaşımları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(29), 282-302.
- Tanilli, S. (2002). *Yüzyılların Gerçeği ve Mirası 20. Yüzyıl: Yeni Bir Dünyanın Aranışında* (4.baskı). İstanbul: Adam Yayınları.
- Triggs, T. (2012). Tasarım Eğitiminin Geleceği – Grafik Tasarım ve Eleştirel Uygulamalar: Müfredatın Temelini Oluşturmak. *Grafik Tasarım Üzerine Yazılar*, 123, 1-4.
- Tunstall, E. D. (2012). Saygı Temelli Tasarım: Tasarım Eğitiminde Bir Yolculuk Önerisi. *Grafik Tasarım Üzerine Yazılar*, 122, 1-4.
- Türkoğlu, P. (1997). *Tonguç ve Enstitüleri*. Birinci basım. İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık [Elektronik versiyon].
- Ülkü, C. (2008). Sanat Eğitimi, Sanat ve Köy Enstitüleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 37-45.
- Ünalın, H. T. (2005). *Grafik Eğitimi Dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimin Etkililiği*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Üstüner, Ö. (2007). *Disiplinlerarası Sanat ve Sanat Eğitimine Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Üstünipek, M. (2005). Cumhuriyetin İlk Yıllarında ‘Öteki’nin Ressamı Olmak ve Malik Aksel. *Journal of Istanbul Kültür University*, (1) 19-26.

SUMMARY

“What should be the quality of the art education” has been one of the important areas that are counted as a problem by the people interested in the art education. Therefore the problem of the research is to unfold the contributions of Bauhaus to today's visual design education. In this context it has been found appropriate to use literature review and graphic design review methods within this study, because this subject is both historical and it has connection with today's world. Having been a source for today's design schools and visual design education system, the lectures of the School of Governmental Applied Fine Arts (Marmara University) have been included in this research. Weekly lesson plan of Graphic Design Department's lessons has been reviewed within the context of the limits and content of the subject. The lessons of Gazi Terbiye Institute- Painting-workshop Department, that existed in the establishment phase have been included in the research and then today's curriculum has been mentioned. The structure of Bauhaus that allows new methods and experimentality is important in the sense that it is the basis of 20th century's and today's important art education institutions, and the purpose of this study is to get both school system and collateral multi-disciplinary education understanding comprehended and interpreted in a better way.

Bauhaus was established by architect Walter Gropius in Weimar- Germany in 1919. The purpose of the establishment of Bauhaus which means “ Structure House” is to create the Big Structure. Thus it is seen that the individuals from different occupational groups worked collectively and they reached multi-disciplinary structure of the future. The fact that the development of both hand workmanship and craftsmanship together was considered important ensured that the workshops in the school worked like a factory. Within the education structure of Bauhaus, the establishment of the workshops that ensure both traditional and up-to-date art productions such as metal, print, woven pottery, stage and wall painting has been ensured. Classic painting and perspective lecture of the school which is open to color information, experiment, abstraction and expression has been based on both spiral and interconnected lecture process like basic form and material information, workshop training and worksite. Furthermore, Vorkurs (basic education or preparation course) lectures have been added. This lecture has been starting point of today's basic art and basic design lectures. Curriculum consists of three parts in general; Preparatory Education (Basic Art Education), Technical Education (Basic Vocational Art Education), Structural Education (Training, Project Works). The program has included following education steps; Practical information to work with stone, wood, clay, glass, paints and textile materials, the lectures teaching how to use materials and devices, book keeping and drawing offer sketches. Moreover; theoretical information: Look, Natural philosophy, Sketching, Plane, Geometry Information, Structure Information, Sketching Information, Modelling, Project, Volume Studies, Composition Studies, and additionally Art History on old and modern arts, Biology and Sociology.

In Turkey, reflections of Bauhaus have been seen on the school basis, and Village Institutes, Community Centers, Gazi Education Institute Painting-Workshop Department, School of Governmental Applied Fine Arts (Marmara University) were established. When the tables are examined in terms of the content of the research, the contents that have been created in line with the curriculum of Bauhaus, are included in today' training structure. Please find them below;

- 5- When the curriculum of the schools is examined; it is seen that in both Village Institutes and Gazi Education Institute Painting- Workshop Teaching Department and in the School of Applied Fine Arts

(Marmara University) Basic Art Training is given in the first year and in following years vocational lessons are brought to the forefront.

- 6- The Sketching Information and Structure Information Lectures at Bauhaus are taught as Pattern and Perspective Lecture, Technical Drawing and Illustration Lecture (Entry).
- 7- Volume and Composition Studies lecture of Bauhaus that is taught under the name of Project is taught as Analytical Painting Analysis and Restoration and Preservation Methods Lecture.
- 8- It is seen that besides Application lessons, theoretical lectures are shaped by the quality of the department. Such lessons as Art History and Sociology at Bauhaus are taught as Western Art History, Art Philosophy, Turkish Art Philosophy, General Art History, Civilization History, Art Sociology, 17th 18th Century European Art, Turkish Art and 20th Century Art.

The contributions of Bauhaus to today's visual design education in terms of general structure are as follows;

- 7- Visual design education of twentieth century has transformed in direct proportion to the speed of technology and it has incorporated different areas and the applications have become a multidisciplinary structure. It is Bauhaus pointing this way.
- 8- L. Moholy-Nagy, one of the teachers of Bauhaus searched new wordings in painting, photograph, film, sculpture and graphic design branches and he blended new techniques like photomontage, photogram and he developed a new design technique.
- 9- Typography and Advertisement Products Department to contribute to the improvement of advertising was established within the body of Bauhaus. A lot of researches have been carried out in this department and functional and constructivist innovations have been brought to the typographic design. Sans-serif letterings and especially Grotesque lettering and preferred writing and designs were created.
- 10- Bauhaus created a modern design wording that affects architectural, product design and visual communication and that carries it into effect and contributed to the visual design theory.
- 11- The craft and art cooperation emphasis that takes place in the design education manifest which was published by Icograda (International Council for Graphic Design Associations) in 2011 is attention grabbing and it has been emphasized that design education and schools should move on as craft based like Bauhaus. Elizabeth (Dori) Tunstall Swinburne (2012) one of the art educators and artists contributing to the Manifest stated that they started to create dialogues by establishing a connection between Australia's own cultural codes- local visual statements and Bauhaus design principles.

Besides these detected components; it should be ensured that the important understanding brought by Bauhaus school to today's visual design understanding should be brought to the functionality level that will meet today's technology and it should be based on a dynamic structure by being continuously updated. The art based schools in Turkey should examine their universal scale contemporaries and should be restructured accordingly and the lecture contents should be prepared as student focused. While the individuals are taught to design today and the future, these people should comprehend that they can only catch the era when they internalize the dynamic structure of their occupations.